

"בדרום חיים פחות וחולים יותר"

נייר עמדה - פורום בריאות דרום

פורום בריאות דרום הינו פורום אזורי של פעילות ופעילים חברתיים, נשות ואנשי מקצוע מתחום מקצועות הבריאות ומתחומים נוספים ונציגי רשויות מקומיות המתגוררים בכל אזור הנגב, יהודים וערבים. הפורום פועל למען קידום שוויון בבריאות וסגירת הפערים בבריאות בין הנגב למרכז הארץ. את הפורום יזמו חברות קבוצת ב"ש-שויון בבריאות יחד עם רופאים לזכויות אדם ושתי"ל מתוך הבנה שישנו צורך בפורום איזורי כדי לקדם את הסוגיות הכאובות שזוהו בתחום אי השוויון בבריאות. הפורום פועל מזה ארבע שנים, ומתמקד בנושאים שונים, בין היתר במחסור בכח האדם הסייעודי בדרום ובדרכים לפתרון המחסור ובנושא חלוקת משאבים צודקת בין הדרום למרכז במערכת הבריאות. אנו פועלים כדי להצביע, להתריע ולפעול למען שוויון בבריאות בין ישובי הדרום למרכז הארץ.

העובדות

פערי הבריאות בין המרכז לדרום ממשיכים להעמיק:

- הפער בתוחלת החיים בין הדרום למרכז מגיע לחמש שנים מהממוצע הארצי
- הפער בשיעור מיטות האשפוז בין הדרום למרכז מגיע לפי שניים וברפואה דחופה אף יותר מכך.
- הפערים בזמינות שירותי הבריאות ובכוח אדם רפואי בין המרכז לפריפריה מעמיקים, למשל בתחום רפואת המומחים.
- קיימים פערים ניכרים במספר המיטות לשיקום בין המרכז לפריפריה. אדם שמשחרר מאשפוז מתקשה לקבל שירותי שיקום ראויים בבית או בקהילה
- מצב הבריאות של האוכלוסייה הבדואית בנגב הוא בין הגרועים במדינת ישראל

פתרונות מוצעים

- ❖ **יישום המלצות "ועדת אפק" להרחבת ולפיתוח שירותי הרפואה בדרום**
- ❖ **קידום החלטת ממשלה הקובעת יעדים כמותיים בלוח זמנים לצמצום פערי בריאות בין המרכז לדרום**
- ❖ **הקמת בית חולים והוספת מיטות אשפוז בדרום:** יש לתמוך בהמלצה חיונית זו של ועדת אפק, גם אם תתקל בהתנגדות משרד האוצר. יש להתחיל ביישומה באופן מיידי.
- ❖ **הכשרה מקצועית והשארת כח אדם מקצועי בנגב בכלל ובאוכלוסייה הבדואית בפרט.** המשך הבטחת מענקי הפריפריה לרופאים ולאחיות. חיזוק רפואת המשפחה, רפואת הילדים והרפואה השניונית בקהילה.
- ❖ **סטנדרטים לאספקת שירותי בריאות שוויוניים** - יש ליישם המלצת וועדת גרמן על הקמת צוות שיציע בתוך 120 יום סטנדרטים לאספקת שירותי בריאות שוויונית.
- ❖ **ייצוג לתושבי הנגב-יהודים ובדואים במוקדי קבלת החלטות בבריאות:** כיום יש חוסר ואף היעדר ייצוג של הנגב במוקדי קבלת החלטות במשרד הבריאות ברמת המטה. הדבר מנוגד לדרישות חוק שירות המדינה והוראות הפסיקה, שאף קבעה חובה להעדפה מתקנת.
- ❖ **קביעת מבחני ביצוע לנוסחת הקפיטציה לפיהם כסף ציבורי שמועבר לנותן שירותים עבור תושבי הדרום חייב לכלול מבחן ביצוע וסנקציה.** אחרת, הניסיון מלמד שהוא משמש לסגירת גירעונות או זורם בחזרה למרכז העשיר.
- ❖ **הקמת מוקדי רפואה דחופה אזוריים ומימון מלא של ההיסעים והטיפולים,** והמשך תמיכה במוקדים הקיימים
- ❖ **שרותי שיקום בנגב**- יש לקדם תכניות הכוללות סטנדרטים לפרישת שירותי שיקום בקהילה ומיטות שיקום, כולל הקמת מרכזים רב-מקצועיים.
- ❖ **הקמה ותקצוב יחידות בריאות הציבור ברשויות המקומיות בדרום**- יש לפתח מודל חדש שעל פיו יוקמו יחידות בריאות הציבור, שתעסוקנה בפיקוח על הבריאות, בקשר עם מוסדות בריאות, באיסוף מידע ובחינוך.
- ❖ **הקצאת משאבים ייחודית לצמצום פערי הבריאות בקרב האוכלוסייה הבדואית** ופיתוח מענים מותאמי תרבות.
- ❖ **הסדרת מימון היחידות להתפתחות הילד והקמת יחידות בישובים בהם אין כיום (בעיקר יישובים בדואים)**

נתונים

תמותת תינוקות: 3.4 ל-1,000 לידות חי. בקרב יהודים 2.5 ובקרב ערבים 6.3. **שיעור תמותת התינוקות בדרום הוא הגבוה ביותר בכל הארץ** 5.6 ל-1,000 לידות חי. ההתפלגות בין היהודים לערבים בדרום מבהילה: ממוצע של 3.1 בקרב היהודים ואילו 11 בקרב הערבים.

תוחלת חיים: ממוצע ארצי 80.8, רהט 77.1, בני ברק 81.7 ואילו רעננה 85.5. זאת אומרת שישנו פער של מעל לשמונה שנים בתוחלת החיים בין העיר בה תוחלת החיים הנמוכה ביותר זזו עם תוחלת החיים הגבוהה ביותר, אחת ממוקמת במרכז ואילו השנייה בדרום. ממוצע תוחלת החיים בדרום הוא **הנמוך ביותר מכל הארץ 79.6 !!!** (ומאד קרוב למחוז הצפון שם הממוצע כמעט זהה לדרום 79.7).

מחסור בכח אדם רפואי: שיעור האחיות הממוצע ב OECD הוא 8.8 אחיות ל-1,000 נפש. בישראל ישנו מחסור כללי וחמור באחיות, ובדרום המחסור חמור אף יותר. שיעור האחיות ל-1,000 נפש במחוז תל אביב הוא 5.8 ואילו שיעורו בדרום הוא 3.3, **הנמוך ביותר בארץ!!!**. פורום בריאות דרום פעל בשנים האחרונות בנושא המחסור בכח אדם סיעודי וגיבש מספר פתרונות ישימים כדי להתמודד עמו.

בדרום ישנן פחות מיטות אשפוז ממוצע ה OECD למיטות אשפוז ל-1,000 נפש הוא 4.8 ובישראל בכלל הממוצע נמוך יחסית- 3.1. שיעור מיטות האשפוז הכלליות בדרום הוא **הנמוך בכל הארץ!** ועומד על 1.4 מיטות ל-1,000 נפש וזאת לעומת מחוז תל אביב בו השיעור עומד על 2.1 מיטות ל-1,000 נפש.

עמדות רפואה דחופה: במחוז דרום השיעור **הנמוך ביותר בארץ!!!** 0.09 ל-1,000 נפש לעומת 0.15 בתל אביב ו-0.24 בירושלים. גם שיעור המיטות באגף טיפול נמרץ הוא **הנמוך ביותר בארץ!** 0.06 מיטות ל-1,000 נפש לעומת 0.12 בחיפה.

סורוקה: סורוקה הוא בית החולים עם מספר לידות גבוה ביותר (מדי שנה כ-15,000) שמתחרה רק בבתי החולים הירושלמיים. אחוזי התפוסה במחלקות השונות גבוהים ביותר, ורק השבוע דווח כי בשעה שמיונים אחרים ברחבי הארץ סגרו את הדלתות עם תפוסה של 120%, בסורוקה לא נסגר המיון עם תפוסה של 180% (!) וזאת לאור העובדה שהוא בית החולים היחידי באיזור.